

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
RUSŲ VISUOMENĖ IR KULTŪRA	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): Doc. Pavel Lavrinec Kitas / a (-i):	Filologijos fakulteto Slavistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	2 semestras	Rusų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Rusų kalbos mokėjimas $\geq$ A2	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas

Bendrosios kompetencijos: siekiama ugdyti kitos šalies kultūros ir papročių supratimą, analitinį ir kritinį mąstymą, nusiteikimą savarankiškai mokytis ir siekti kokybės, kūrybingumą.

Dalykinės kompetencijos: siekiama ugdyti gebėjimus analizuoti ir vertinti rusų kalbos ir literatūros reiškinius Rusijos istorijos bei rusų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo kontekste, gebėjimą lyginti rusų kultūros procesus su kitų šalių visuomenių ir kultūrų procesais, aiškinti esminius rusų kultūros bruožus, rusų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo savitumą.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
– įgis žinių apie žinių apie Rusijos istorijos laikotarpius ir rusų kultūros raidos tendencijas bei dėsningumus Europos kultūros kontekste; – gebės paaiškinti esminius rusų kultūros bruožus, įvertinti svarbiausius rusų kultūros pasiekimus bei rusų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo ypatumus.	Paskaitos: probleminis istorinis-kultūrinis dėstymas, lyginamoji analizė, demonstravimas; informaciniai (literatūros analizė); probleminių klausimų aptarimas.	Egzaminas; darbo seminare vertinimas.
– gebės analizuoti, interpretuoti ir kritiškai vertinti rusų kultūros reiškinius, išvelgti ryšius tarp jų; lyginti rusų visuomenės ir kultūros reiškinius su kitų kultūrų reiškiniais, taikyti visuomeninių ir istorinių realijų kontekstą analizuodami ir interpretuodami rusų literatūros tekstus ir rusų kalbos reiškinius;	Lyginamoji analizė, nagrinėjimų reiškinų ir problemų aptarimas, grupės diskusija; pranešimų aptarimas.	Darbo seminare vertinimas.
– gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų;	Tiriamieji metodai: informacijos paieška, analizė ir aptarimas; pranešimo rengimas ir pristatymas; refleksija (įsivertinimas).	Dviejų pranešimų parengimas ir pristatymas.

<ul style="list-style-type: none"> – gebės kelti tikslus, savarankiškai pasirinkti užduočiai atlikti reikalingus išteklius ir metodus; – gebės generuoti idėjas, siūlyti naujus, originalius, netradicinius problemų sprendimus; – gebės savarankiškai gilinti žinias, ieškoti, rinkti, kritiškai vertinti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių naudodamiesi naujausiomis IT; – gebės pristatyti medžiagą pasirinktu klausimu raštu ir žodžiu; – gebės vertinti savo veiklos ir pasiekimų kokybę bei bus nusiteikę ją tobulinti. 		
--	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Organizaciniai klausimai, semestro darbo plano aptarimas. Įvadas. Rusų kultūros specifika ir reikšmė. Rusijos valstybės ir rusų tautos formavimosi skirtingos koncepcijos. Senovės Rusios paveldo problema.	2						2	8	Literatūros skaitymas (1: atitinkami skyriai), pasiruošimas diskusijoms.
2. Rusijos valstybės ir kultūros raidos periodizavimas: Maskvos valstybė, Romanovų imperija, Sovietų Sąjunga, postkomunistinė Rusija.	4		2				6	10	Literatūros skaitymas (1: atitinkami skyriai), pristatymo rengimas.
3. Valstybės simboliai, nacionalinė mitologija ir ideologija, tradicinės ir valstybinės šventės.	2		2				4	10	Literatūros skaitymas (1: atitinkami skyriai), pasiruošimas diskusijoms.
4. Krikščioniškojo kultūros fundamento ypatumai. Rusų stačiatikių bažnyčios istorijos bruožai, bažnytinė hierarchija, religinis menas (cerkvių struktūra, jos reikšmė ir simbolika; ikona ir ikonų mokykla; bažnytinis giedojimas). Raštijos raida. Stačiatikių tradicija ir sentikystė. Kitos tradicinės Rusijos religijos.	4		2				6	10	Literatūros skaitymas (1: atitinkami skyriai), pasiruošimas diskusijoms.
5. Luominė visuomenės struktūra. Visuomeninės santvarkos pokyčiai XVII–XIX a.: Petro I reformos, Jelizavetos Petrovnos ir Jekaterinos II politika, Aleksandro I epochos bruožai, Aleksandro II reformos.	4		2				6	10	Literatūros skaitymas (1, 2: atitinkami skyriai), pasiruošimas diskusijoms.
6. Pasaulietiškos kultūros formavimasis XVII–XVIII a. Europinių kultūros institucijų kūrimas. 1812 m. karas ir tautinė savimonė. Inteligentijos atsiradimas ir vaidmuo.	4		2				6	10	Literatūros skaitymas (1, 2: atitinkami skyriai), pasiruošimas diskusijoms.
7. Dailės ir architektūros raidos tendencijos. XIX a. rusų kultūros pasiekimai (literatūra, dailė, muzika,	4		2				6	10	Literatūros skaitymas (1, 2: atitinkami skyriai), pristatymo rengimas.

teatras), žymiausi menininkai, rašytojai, kompozitoriai.									
8. XX a. Rusijos istorija ir rusų kultūra: “Sidabrinis amžius”, bolševikinis perversmas, stalinizmas, SSRS II pasauliniame kare; sovietinės visuomenės, kultūros ir buities bruožai; socialistinis realizmas; kultiniai filmai; oficialioji ir neoficialioji kultūra; rusų išeivija.	4		2				6	10	Literatūros skaitymas (1: atitinkami skyriai), pasiruošimas diskusijoms.
9. Postkomunistinės Rusijos ekonomika, kultūra, politika ir ideologijos, žiniasklaida. Aukštosios ir masinės kultūros ypatumai. Rusų kultūra už Rusijos ribų.	4		2				6	10	Pasiruošimas diskusijoms.
Iš viso	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas			
Darbas seminarų metu	20	Semestro metu	2 balai: demonstruoja gerą pasirengimą, aktyviai dalyvauja diskusijose, formuluoja problemas ir klausimus, komentuoja kolegų atsakymus, teikia kritiniu pastabu; 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako i užduodamus klausimus; 0 balu: nedalyvauja diskusijoje arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų
Trumpas pranešimas apie pasirinktą tradicinį arba valstybinį šventę, tradicinės arba bažnytinės rusų kultūros reiškinį.	20	Semestro metu	2 balai: tradicinė arba valstybinė šventė, tradicinės arba bažnytinės rusų kultūros reiškinys, jo istorija ir reikšmė pristatytos aiškiai ir nuosekliai, Lietuvos ir Europos kultūros istorijos kontekste; 1 balas: pristatyme trūksta esminių detalių, neatskleistos sąsajos su kontekstu; 0 balų: užduotis nėra atlikta.
Trumpas pranešimas apie pasirinktą XVII–XXI a. rusų kultūros reiškinį, kūrėją, kūrybos atmainą.	20	Semestro metu	2 balai: XVII–XXI a. rusų kultūros reiškinys, kūrėjas, kūrybos atmaina analizuojama rusų istorijos ir aktualiaame Europos ar pasaulio literatūros ir kultūros kontekste, pranešimas atspindi naujausius tyrimų duomenis, pateiktas patrauklia forma; 1 balai: rusų kultūros reiškinys, kūrėjas, kūrybos atmaina pristatyta korektiškai ir aiškiai, bet neatskleistos sąsajos su kontekstu; 0 balų: užduotis nėra atlikta.
Egzaminas raštu.	40	Sesijos metu	Atsakymai raštu į 2 atvirojo tipo klausimus: 4 balai: išsamiai ir be klaidų atsakyta į du klausimus, kritiškai pateiktas teorinis kontekstas; atsižvelgiama į samprotavimo nuoseklumą ir gebėjimą reflektuoti požiūrių į aptariamą reiškinį įvairovę; 3 balai: pakankamai išsamiai ir be klaidų atsakyta į du klausimus; 2 balai: atsakyta į abu egzamino klausimus, nėra esminių faktinių klaidų; 1 balai: atsakyta tik į vieną klausimą. 0 balų: teisingai neatsakyta nė į vieną klausimą arba atsakyta nė į klausimus.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Michailova G., Šapovalova J., Brazauskienė J.Брно В.	2005	<i>Rusų civilizacija ir kultūra: istorija ir dabartis</i>		Vilnius: VPU

2. Лотман Ю. М.	1994 (2015)	<i>Беседы о русской культуре. Быт и традиции русского дворянства (XVIII – начало XIX века).</i>		С.-Петербург: Искусство-СПб (С.-Петербург: Азбука) https://imwerden.de/pdf/lotman_besedy_o_russkoj_kulture_1994_ocr.pdf
Papildoma literatūra				
1.	2000	<i>Из истории русской культуры. Т. IV (XVIII–XIX века).</i>		Москва: Языки русской культуры.
2. Биллингтон Дж. Х.	2001	<i>Икона и топор: опыт истолкования истории русской культуры. Пер. с англ. С. Ильина.</i>		Москва: Рудомино (prieinama VU bibliotekoje: IF Istorijos skaitykla A1Ru/BK62).
3. Лихачев Д. С.	2000	<i>Русская культура.</i>		Москва: Искусство https://www.lihachev.ru/pic/site/files/fulltext/D.S._Lihachev_Russkaya_kultura.pdf .
4. Эткинд А.	2014	<i>Внутренняя колонизация: Имперский опыт России. Пер с англ. В. Макарова.</i>		Москва: Новое литературное обозрение.

ОПИСАНИЕ ПРЕДМЕТА (МОДУЛЯ) ОБУЧЕНИЯ

Название предмета (модуля)	Код
РУССКОЕ ОБЩЕСТВО И КУЛЬТУРА	

Преподаватель (-и)	Подразделение (-я)
Координирующий (-ая): Доц. Павел Лавринец Другой (-ая):	Филологический факультет Кафедра славистики

Степень обучения	Тип предмета (модуля)
Первая	Обязательный

Форма обучения	Период обучения	Язык (-и) обучения
Аудиторная	2 семестр	Русский

Требования к изучающим	
Предварительные требования: Владение русским языком на уровне $\geq$ A2	Дополнительные требования (если есть):

Объем предмета (модуля) в кредитах	Вся нагрузка работы студента	Часы контактной работы	Часы на самостоятельную работу
5	130	48	82

Цель предмета (модуля)		
<p>Общие компетенции: понимание культуры и обычаев другой страны, аналитическое и критическое мышление, креативность, стремление самостоятельно учиться и добиваться качества.</p> <p>Специальные компетенции: способности анализировать и оценивать явления русского языка и литературы в контексте истории России и русской общественной и культурной жизни, умение сравнивать процессы русской культуры с общественными и культурными процессами других стран, объяснять существенные черты русской культуры, своеобразие русской общественной и культурной жизни</p>		
Результаты предмета (модуля)	Методы обучения	Методы оценки
<ul style="list-style-type: none"> – знания о периодах истории России и тенденциях и закономерностях развития русской культуры в контексте европейской культур; – способность объяснять существенные черты русской культуры, оценивать важнейшие достижения русской культуры и особенности русской общественной и культурной жизни; 	<p>Лекции: проблемное историко-культурное изложение, сравнительный анализ, демонстрация; информационные (анализ литературы); обсуждение проблемных вопросов.</p>	<p>Экзамен; оценка работы во время семинаров.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – умение анализировать, интерпретировать и критически оценивать явления русской культуры, обнаруживать связи между ними; сравнивать явления русского общества и культуры с явлениями других культур, применять контекст общественных и исторических реалий при анализе и интерпретации текстов русской 	<p>Сравнительный анализ, обсуждение изучаемых явлений и проблем; групповая дискуссия; обсуждение сообщений.</p>	<p>Оценка работы во время семинаров.</p>

литературы и явлений русского языка;		
<ul style="list-style-type: none"> – способность планировать время и придерживаться установленных сроков; – способность ставить цели, самостоятельно подбирать ресурсы и методы, необходимые для выполнения задания; – способность генерировать идеи, предлагать новые, оригинальные, нетрадиционные решения проблем; – способность самостоятельно углублять знания, искать, критически оценивать и систематизировать материал различных источников с использованием новейших ИТ; – способность представлять материал по избранному вопросу письменно и устно; – способность оценивать результаты своей деятельности и качество достижений, а также настроенность их совершенствовать. 	Исследовательские методы: поиск информации, анализ и обсуждение; подготовка сообщения и его представление; рефлексия (самооценка).	Подготовка и представление двух сообщений.

Темы	Часы контактной работы						Время и задания самостоятельного обучения		
	Лекции	Консультации	Семинары	Практические	Лабораторные	Практика	Вся контактная работа	Самостоятельная работа	Самостоятельно выполняемые задания
1. Организационные вопросы, обсуждение плана работы в течение семестра. Введение. Специфика и значение русской культуры. Различные концепции формирования российского государства и русской нации. Проблема наследия Древней Руси.	2						2	8	Чтение литературы (1: соответствующие разделы), подготовка к участию в дискуссии.
2. Периодизация развития российского государства и культуры: Московское государство, империя Романовых, Советский Союз, посткоммунистическая Россия.	4		2				6	10	Чтение литературы (1: соответствующие разделы), подготовка к участию в дискуссии, подготовка сообщения.
3. Государственные символы, национальная мифология и идеология, традиционные и государственные праздники.	2		2				4	10	Чтение литературы (1: соответствующие разделы), подготовка к участию в дискуссии.
4. Особенности христианской основы культуры. Черты истории Русской православной церкви, церковная иерархия, религиозное искусство (структура церквей, ее значение и символика; икона и школы иконописи; церковное пение). Развитие письменности. Православная традиция и старообрядчество. Другие традиционные религии России.	4		2				6	10	Чтение литературы (1: соответствующие разделы), подготовка к участию в дискуссии.

5. Сословная структура общества. Перемены в общественном устройстве XVII–XIX вв.: реформы Петра I, политика Елизаветы Петровны и Екатерины II, черты эпохи Александра I, реформы Александра II.	4		2				6	10	Чтение литературы (1, 2: соответствующие разделы), подготовка к участию в дискуссии.
6. Формирование светской культуры в XVII–XIX вв. Возникновение европейских институтов культуры. война 1812 г. и национальное самосознание. Возникновение интеллигенции и ее роль.	4		2				6	10	Чтение литературы (1: соответствующие разделы), подготовка к участию в дискуссии.
7. Тенденции развития искусства и архитектуры. Достижения русской культуры XIX в. (литература, искусство, музыка, театр), выдающиеся художники, писатели, композиторы.	4		2				6	10	Чтение литературы (1, 2: соответствующие разделы), подготовка к участию в дискуссии, подготовка сообщения.
8. История России и русская культура XX в.: «Серебряный век», большевистский переворот, сталинизм, СССР во Второй мировой войне; черты советского общества, культуры и быта; соцреализм; культовые фильмы; официальная и неофициальная культура; русская эмиграция.	4		2				6	10	Чтение литературы (1: соответствующие разделы), подготовка к участию в дискуссии.
9. Экономика, культура, политика и идеология, средства массовой информации посткоммунистической России. Особенности высокой и массовой культуры. Русская культура за границами России	4		2				6	10	Подготовка к участию в дискуссии
Всего	32		16				48	82	

Стратегия оценки	Доля в проц.	Время отчета	Критерии оценки
Накопительное оценивание			
Работа во время семинаров	20	В течение семестра	2 балла: демонстрирует хорошую подготовку, активно участвует в дискуссии, формулирует проблемы и вопросы, комментирует ответы коллег, делает критические замечания; 1 балл: участвует в дискуссии, отвечает на заданные вопросы; 0 баллов: не участвует в дискуссиях или пропустил более 1/3 семинаров
Короткое сообщение о выбранном традиционном или государственном празднике, явлении традиционной или церковной русской культуры.	20	В течение семестра	2 балла: традиционный или государственный праздник, явление традиционной или церковной русской культуры, его история и значение представлены ясно и последовательно, в контексте истории культуры Литвы и Европы; 1 балл: в представлении недостает существенных деталей, не раскрыты связи с контекстом; 0 баллов: задание не выполнено.
Короткое сообщение о выбранном явлении русской культуры XVII–XXI вв., творце, виде творчества.	20	В течение семестра	2 балла: явление русской культуры XVII–XXI вв., творец, вид творчества анализируются в контексте русской истории и в актуальном контексте европейской или мировой литературы и культуры, сообщение отражает данные новейших научных исследований, представлено в привлекательной форме; 1 балл: явление русской культуры, творец, вид творчества представлены корректно и ясно, но не раскрыты связи с контекстом; 0 баллов: задание не выполнено.

Экзамен письменный	40	Во время сессии	<p>Письменные ответы на 2 вопроса открытого типа:</p> <p>4 балла: исчерпывающе и без ошибок отвечено на два вопроса экзамена, критически дан культурный контекст; учитывается последовательность рассуждения и умение рефлексировать разнообразие взглядов на обсуждаемое явление культуры;</p> <p>3 балла: отвечено на два вопроса экзамена достаточно подробно и без ошибок;</p> <p>2 балла: отвечено на оба вопроса экзамена, нет существенных ошибок;</p> <p>1 балл: отвечено только на один вопрос.</p> <p>0 баллов: нет правильных ответов ни на один вопрос или ответы не на вопросы.</p>
--------------------	----	-----------------	--

Автор (-ы)	Год издания	Название	№ периодического издания или том издания	Место издания и издательство или интернетный адрес
Обязательная литература				
1. Michailova G., Šapovalova J., Brazauskienė J.	2005	<i>Rusų civilizacija ir kultūra: istorija ir dabartis</i>		Vilnius: VPU
2. Лотман Ю. М.	1994 (2015)	<i>Беседы о русской культуре. Быт и традиции русского дворянства (XVIII – начало XIX века).</i>		С.-Петербург: Искусство-СПб (С.-Петербург: Азбука) https://imwerden.de/pdf/lotman_besedy_o_russkoj_kulture_1994__ocr.pdf .
Дополнительная литература				
1.	2000	<i>Из истории русской культуры. Т. IV (XVIII–XIX века).</i>		Москва: Языки русской культуры.
2. Биллингтон Дж. Х.	2001	<i>Икона и топор: опыт истолкования истории русской культуры.</i> Пер. с англ. С. Ильина.		Москва: Рудомино (prieinama VU bibliotekoje: IF Istorijos skaitykla A1Ru/BK62).
3. Лихачев Д. С.	2000	<i>Русская культура.</i>		Москва: Искусство https://www.lihachev.ru/pic/site/files/fulltext/D.S._Lihachev_Russkaya_kultura.pdf .
4. Эткинд А.	2014	<i>Внутренняя колонизация: Имперский опыт России.</i> Пер с англ. В. Макарова.		Москва: Новое литературное обозрение.

Обновлено 30 10 2024